

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Спп 39/2014
23. септембар 2014. године
Београд

ПРАВНИ СТАВ

Привредни суд у Београду је искључиво месно надлежан за територију Републике Србије, за спорове о интелектуалним правима иницираним тужбама поднетим осталим привредним судовима у Републици Србији пре 01.01.2014. године.

Образложење

Привредни суд у Београду доставио је Врховном касационом суду захтев за решавање спорног правног питања у смислу члана 180- 181. Закона о парничном поступку, уз који је доставио списе предмета П 2235/2014, П 1634/2014, П 928/2014 и П 2128/2014.

Према наводима из захтева Привредног суда у Београду покреће се поступак ради решавања спорног правног питања искључиве месне надлежности Привредног суда у Београду за територију Републике Србије у споровима о интелектуалним правима иницираним тужбама поднетим осталим привредним судовима у Републици Србији пре 01.01.2014. године.

У захтеву се наводи да пред Привредним судом у Београду као првостепеним судом тече 68 парница у којима је неоправдано и неосновано заснована искључива месна надлежност Привредног суда у Београду у споровима о интелектуалним правима о тужбама поднетим осталим привредним судовима у Републици Србији пре 01. јануара 2014. године.

Пред привредним судовима у Републици Србији иницирани су спорови о интелектуалним правима по тужбама поднетим пре 01. јануара 2014. године, а то значи да

су тужбе код ових судова поднете још, на пример, 1990. године или 2001. године итд. Привредни судови у Републици Србији су своје старе парничне предмете, у којима су тужбе ради заштите интелектуалних права поднете пре 01. јануара 2014. године, доставили Привредном суду у Београду уз пропратни допис. У пропратним дописима се наводи да Привредном суду у Београду достављају своје парничне предмете ради преузимања на основу члана 13. став 2. у вези члана 5. став 2. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава из 2013. године. Привредни суд у Београду је правилно, интерпретирајући одредбе члана 5. став 2. Закона из 2013. године, који се примењује почев од 01. јануара 2014. године, преузео парничне предмете које су му остали привредни судови у Републици Србији доставили уз пропратни допис и то оне парничне предмете у којима су спорови о интелектуалним правима иницирани тужбама поднетим после 01. јануара 2014. године. Парничне предмете достављене уз пропратни допис ради преузимања и то оне парничне предмете у којима су спорови о интелектуалним правима иницирани тужбама поднетим пре 01. јануара 2014. године, Привредни суд у Београду је уз пропратни допис вратио осталим привредним судовима у Републици Србији. У пропратном допису Привредног суда у Београду, наводи се да је прво, изостала одлука осталих привредних судова у Републици Србији којим се оглашавају месно ненадлежним за поступање у тим правним стварима и по правноснажности тог решења уступају парничне предмете Привредном суду у Београду, друго, да је Привредни суд у Београду, као и остали привредни судови у Републици Србији (условно речено) основан Законом о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава од 2008. године и да може поступати само у предметима у којима је спор о интелектуалним правима инициран тужбом поднетом после 01. јануара 2014. године с обзиром на то да се одредбе Закона од 2013. године о искључивој месној надлежности Привредног суда у Београду примењују од 01. јануара 2014. године; треће, да ће овај суд након што остали привредни судови у Републици Србији донесу решења којим се оглашавају месно ненадлежним за поступање у предметима у којима је спор о интелектуалним правима инициран тужбом пре 01. јануара 2014. године, изазвати сукоб о месној надлежности пред Привредним апелационим судом.

У својим одлукама поводом захтева Привредног суда у Београду за решавање сукоба о месној надлежности или поводом жалби тужилаца изјављених против решења осталих привредних судова у Републици Србији којима се оглашавају месно ненадлежним и предмете уступају Привредном суду у Београду, Привредни апелациони суд је заузео став да је Привредни суд у Београду искључиво месно надлежан за поступање по тужбама ради заштите интелектуалних права независно од тога да ли су тужбе поднете привредним судовима у Републици Србији пре или после 01.01.2014. године.

Привредни суд у Београду сматра да није искључиво месно надлежан у поступцима иницираним тужбама које су поднете пре 01.01.2014. године код осталих

привредних судова, и који су достављени Привредном суду у Београду. Предложио је Врховном касационом суду да се заузме правни став и реши спорно правно питање од значаја за одлучивање у поступцима пред тим судом.

Реферат судије известиоца Спп 39/2014 од 29. маја 2014. године разматран је на седници одељења дана 10. јуна 2014. године и одлучено је да се покрене поступак за заузимање правног става по захтеву Привредног суда у Београду ради решавања спорног правног питања.

Законом о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава („Службени гласник РС“, бр. 116/2008 од 22.12.2008. године) основани су прекршајни, основни, виши, привредни и апелациони судови и одређена њихова седишта и подручја на којима врше надлежност. Овај закон је почео да се примењује од 01.01.2010. године.

У разлозима за доношење Закона је наведено да је доношење новог Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава неопходно због усклађивања са изменама које су предложене у Закону о уређењу судова и Закону о јавном тужилаштву, као и због стварања законског оквира за успостављање нове мреже правосудних органа, којом ће се успоставити рационалнија територијална организација судова и јавних тужилаштава. Објашњавајући појединачна решења и основне институте Закона, законодавац је нагласио да се овим Законом уређује оснивање прекршајних, основних, виших, привредних и апелационих судова, одређују њихова седишта и подручја на којима врше надлежност, да су Законом уређена седишта и подручја надлежности привредних судова и да је предложена територијална организација привредних судова у највећем делу идентична са територијалном надлежношћу тада постојећих трговинских судова.

Законом о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/2008, 104/2009, 101/2010, 31/2011 и др.) у члану 25. став 1. тачка 2. је прописано да привредни суд у првом степену суди у споровима о ауторским и сродним правима и заштити и употреби проналазака, индустријског дизајна, модела, узорака, жигова, ознака географског порекла, када настану између субјеката из тачке 1. овог става; у споровима поводом извршења и обезбеђења из надлежности привредних судова, а у споровима поводом одлука изабраних судова само кад су донете у споровима из тачке 1. овог става.

Законом о изменама и допунама Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 101/2013 – према одредби члана 33. примењује се од 01.01.2014. године) у члану 9. је прописано да се члан 25. мења тако да гласи: „Привредни суд у првом степену суди у споровима о ауторским и сродним правима и заштити и употреби проналазака, индустријског дизајна, модела, узорака, жигова, ознака географског порекла, топографије интегрисаних возила, односно топографије полупроводничких производа и

оплемењивача биљних сорти који настану између субјеката из тачке 1. овог става; у споровима поводом извршења и обезбеђења из надлежности привредних судова, а у споровима поводом одлука изабраних судова само кад су донете у споровима из тачке 1. овог става (став 1. тачка 2.). **Законом се може предвидети да у одређеним врстама правних ствари поступа само одређени привредни суд (став 5.)**“. У члану 31. истог закона је прописано да виши судови настављају да суде у првом степену, у предметима примљеним до дана почетка примене овог закона. Ако одлука у предметима из става 1. овог члана буде укинута после дана почетка примене овог закона поступак ће се наставити пред надлежним судом у складу са одредбама овог закона (члан 31. став 1. и 2.).

Законом о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава („Службени гласник РС“, бр. 101/2013) прописано је у члану 1. да се оснивају прекршајни, основни, виши, привредни и апелациони судови, одређују њихова седишта и подручја на којима врше надлежност и одређују одељења Прекршајног апелационог и Управног суда и подручја на којима врше надлежност. Истим законом у члану 5. ставу 2. прописано је да **је Привредни суд у Београду надлежан за спорове о ауторским и сродним правима и заштити и употреби проналазака, индустријског дизајна, модела, узорака, жигова, ознака географског порекла, топографије интегрисаних кола, односно топографије полупроводничких производа и оплемењивача биљних сорти за територију Републике Србије**. Према прелазној и завршној одредби члана 13. став 2. овог закона предвиђено је да предмете у којима до дана почетка примене овог закона није донета одлука од судова и јавних тужилаштава основаних Законом о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава ("Службени гласник РС", број 116/08) преузимају месно надлежни судови и јавна тужилаштва основани овим законом. Према одредби члана 19. истог закона, овај закон се примењује од 01.01.2014. године.

У разлозима за доношење новог Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава наведено је да је доношење новог Закона неопходно због усклађивања са изменама Закона о уређењу судова, Закона о судијама и Закона о јавном тужилаштву. Објашњавајући појединачна решења и основне институте, законодавац је нагласио да се овим законом уређује оснивање прекршајних, основних, виших, привредних и апелационих судова, одређују њихова седишта и подручја на којима врше надлежност, одређују одељења Прекршајног апелационог суда и Управног суда, као и подручја на којима врше надлежност, да су законом уређена седишта и подручја надлежности привредних судова. Предложена територијална организација привредних судова је идентична са територијалном надлежношћу постојећих привредних судова.

Из наведених одредби Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава произлази да су тим законом **основани привредни судови**, чија је територијална организација идентична са територијалном надлежношћу привредних судова основаних Законом о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава из

2008. године и **одређена искључива месна надлежност Привредног суда у Београду за поступање по тужбама ради заштите интелектуалних права.**

Како према прелазној и завршној одредби члана 13. став 2. и члана 19. Закона предмете у којима до дана примене овог Закона није донета одлука, од судова основаних ранијим Законом, преузимају од 01.01.2014. године месно надлежни судови основани овим Законом, следи да је **Привредни суд у Београду, као суд основан овим Законом, искључиво месно надлежан за поступање по тужбама ради заштите интелектуалних права, независно од тога да ли су тужбе поднете привредним судовима у Републици Србији пре или после 01.01.2014. године.**

Прелазна и завршна одредба члана 13. став 2. и одредба члана 5. став 2. Закона, о искључивој месној надлежности Привредног суда у Београду, представљају изузетак у односу на општа правила о месној надлежности судова. **Доношењем наведених законских одредби, воља законодавца је била да један привредни суд у Републици Србији поступа по тужбама ради заштите интелектуалних права, како би се постигла јединствена примена материјалног права и ујединила судска пракса.**

Правни став усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда дана 23.09.2014. године.